

LECTURA – O TREAPTĂ A SUCCESULUI

*Lilia CANȚÎR, șef serviciu,
Filiala „Ștefan cel Mare”*

Există un număr mare de cărți care ne captivează chiar de la primele pagini citite, ne aduc în lumea lor sau ne pun în pielea personajelor și, pas cu pas, începem să trăim viața lor, ne determină să medităm asupra ideilor dezvăluite în text și care, într-un final, produc emoții deosebit de puternice. Starea de captivitate magică și hipnotizantă în care ne transpunem inconștient ne dă posibilitatea trăirii unor vieți paralele și asta se face, tot așa, dintr-o carte în alta și dintr-o viață în alta.

În multiplele discuții cu cititorii am remarcat, deseori, că dragostea pentru lectură, în cele mai frecvente cazuri, vine din interesul personal sau din plăcere, dar și din marea dorință de implicare în diversele și numeroasele procese ale vieții societății. Lectura mai vine și din necesitățile stringente de a cunoaște și a învăța, pentru a fi informat sau pur și simplu pentru a petrece timpul liber de o manieră frumoasă. Unii spun că actul de lectură este și un remediu foarte bun de a scăpa de stres. Scufundându-te într-un roman captivant, vei reuși să te bucuri de mediul ambiant în care te afli și să te relaxezi, să te distanțezi de problemele și gândurile de neliniște. Chiar s-a inventat un fel de modalitate de a scăpa de depresie prin *biblioterapie*. Dar acestea nu sunt unicele beneficii pe care le căpătăm în urma lecturii. S-a demonstrat că, citind, noi memorăm personaje, istoriile lor de viață și asta ar ajuta la îmbunătățirea memoriei. Lectura zilnică ne ajută să ne concentrăm mai bine asupra celor planificate.

Probabil că fiecare carte citită ne duce într-o altă dimensiune a timpului, într-o realitate alternativă, fapt care ne ajută să ne dezvoltăm imaginația și, involuntar, atunci când citim să ne închipuim și să construim imagini și să vizualizăm cu ochii minții tot ceea ce se întâmplă în carte. Acest fapt ne ajută să înțelegem mult mai ușor stilul de viață al unor persoane, să fim mai sensibili față de problemele lor și ne servește în a menține o stare de bine în relațiile noastre cu apropiații noștri, dar și în general cu toți oamenii.

Procedura de formare a unui cititor de o manieră adecvată presupune o maximă formă de înțelegere a conținutului textului, de inoculare a unei atitudini grijulii față de tematica aleasă.

Dezvoltarea cultului pentru lectură și a abilităților de muncă asupra cărții este un act responsabil și complex, care include înțelegerea profundă a celor citite. Cultivarea sentimentului pentru lectură se produce pe parcursul anilor, începând încă din clasele primare și urmează să fie un proces continuu în activitatea gimnaziilor, liceelor, colegiilor, dar și în universități, academii etc. Acest proces presupune, în mod inevitabil, implicarea pleneră a bibliotecarului și îl poziționează chiar pe prima linie în această muncă asiduă și minuțioasă. Acest rol este de o importanță majoră, pe care bibliotecarul trebuie să-l joace neobosit, cu mare ingeniozitate și îndrăzneală, zi de zi și cu fiecare cititor în parte.

Biblioteca, acest lăcaș al spiritualității umane, acest loc, unde, vorba gânditorului – *aici mușii vorbesc, aici morții trăiesc*, unde cartea e la ea acasă, unde valorile indubitabile ale creației umane își găsesc reședința pe veci, devine locul potrivit și începe să joace rolul principal în cultivarea cititului. Bibliotecarul este cel care urmează să descopere, să identifice cele mai eficiente metode de utilizare în acest sens, metode care sunt acceptate sau agreate atât de bibliotecar cât și de cititori. Eficacitatea acțiunilor de atragere la carte și la bibliotecă se vede atunci când sunt utilizate, de fapt, toate resursele intelectuale a managerilor acestor instituții. Atragerea beneficiarilor la bibliotecă presupune un șir de servicii, care i-ar motiva și i-ar determina să frecventeze acest lăcaș. Cheia succesului are duplicat, originalul fiind în buzunarul bibliotecarului, iar celălalt în cel al utilizatorului. Încăperea bibliotecii trebuie să fie una atractivă. Chiar de la intrare în bibliotecă, angajații acesteia ar trebui să-l întâlnească pe vizitator cu afișe și panouri de semnalizare a evenimentelor culturale, a serviciilor care ar putea să-l intereseze și, ulterior, să beneficieze de ele. Rafturile curate, bine organizate și amenajate, cu publicațiile bine păstrate și ușor de identificat ar ajuta excelent la atingerea scopului bine determinat de a atrage și a motiva curiozitatea și interesul celor care pășesc pragul instituției. Aspectul estetic, cu rafturi aranjate într-un mod netradițional și neobișnuit, dar, în același timp, confortabil și viu colorat, ar contribui, la fel de mult, la fortificarea imaginii unei biblioteci.

Primul contact al unui nou utilizator cu biblioteca este foarte important, deoarece contribuie la formarea acestuia ca cititor și consumator de servicii. Familiarizarea sa cu biblioteca, cu regulile de împrumut și utilizare a cărților, cu fondul de carte, cu accesul liber la raft, cu noile tehnologii implementate în instituție ar dezvălui pentru noul venit noi cunoștințe, impresii și, indiscutabil, o implicare directă în activitatea bibliotecii. Diversele forme și metode de promovare a bibliotecii și lecturii în sine se folosesc nu din simplă obligație, ci din necesitate vitală și, evident, cu doza necesară de implicare, dăruire și profesionalism.

Tehnicile de promovare a bibliotecii sunt multiple și diverse. De remarcat, în acest sens, ar fi organizarea expozițiilor tematice sau de autor, noile intrări cu titluri atrăgătoare și citate sensibilizante, cărți ilustrate etc. La fel de importante sunt listele bibliografice de recomandare a cărților pe subiecte sau interese și a celor achiziționate recent. O serie de discuții / dezbateri pe marginea unor cărți propuse prin intermediul unor programe, proiecte de promovare a lecturii și a personalităților din mediul scriitoricesc, care au contribuit nemijlocit la dezvoltarea culturii și a condiției de inteligență a oamenilor.

Un proiect-concurs de lectură cu genericul *Bătălia cărților*, care vine să stimuleze lectura în rândul copiilor și adolescenților a fost implementat cu succes de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj. Cărțile propuse în acest program, care sunt destinate copiilor pe categorii de vârstă, stimulează lectura și promovează excelent valoarea cărților. Scopul proiectului este de a ajuta copiii să însușească o serie de competențe, așa cum ar fi capacitatea de a formula opinii, argumente, atât oral, cât și în scris.

Ca mijloc de dezvoltare culturală și creativă, care orientează cititorul spre valorile literare artistice autohtone este programul de lectură *Chișinăul citește*. Acest program își propune educarea culturii lecturii pentru chișinăuieni care au posibilitatea să participe la prezentări de carte, la întâlniri cu scriitorii și să discute cu autorii cărților propuse pentru fiecare an calendaristic și pentru mai multe categorii de cititori: copii, adolescenți și adulți.

Activități indispensabile pentru captivarea publicului, pentru stimularea interesului pentru lectură sunt orele de lectură, a cititului în comun, a cititului cu voce tare, care motivează utilizatorii să consume literatură de calitate. Pentru cei curioși este o ocazie fericită de a participa la cluburile de lectură, la întâlnirile cu autorii și lansările de carte ale acestora. Aici ei își pot cunoaște scriitorii preferați „live”, le pot afla biografia, opera și muzele din care se inspiră, ar putea primi răspunsuri la multe întrebări ce țin de secretele scriitoricești, după cum se zice, chiar direct de la sursă.

Lectura în scop literar este un mod de a atrage cititorul în bibliotecă prin crearea unor cluburi de lectură, atât pentru tineri cât și pentru cei cu vârsta de peste 50 de ani. La Biblioteca „Ștefan cel Mare”, în acest context, funcționează două cluburi de lectură, unul condus de scriitorul Nicolae Spătaru cu titlul *Pierdut printre cărți* și altul *Troleibuzul 30*, în frunte cu tânărul poet Artur Cojocaru, ambii fiind și în funcția de bibliotecar în cadrul acestei instituții. Aceste cluburi de lectură sunt sufletul bibliotecii. Aici poți descoperi plăcerea lecturii, această revelație care ne captivează și ne produce o nouă pasiune pentru arta lecturii. La aceste întruniri, cititorii, împreună cu invitații de

onoare din tagma scriitorilor și a oamenilor de artă, se angajează în discuții / dezbateri și acțiuni imaginare, se transpun în personaje sau în atmosfera romanelor, prind idei și trăiesc sentimente inedite, se bucură și aduc cu sine întreaga experiență, cunoștințe, care fac parte din gândirea lor formată în timp. Acest mod de a interacționa cu o carte bună și a schimbului de idei conduce cititorul spre profunzime intelectuală. Aceste cluburi sunt utile atât pentru cei care cunosc conținutul cărții discutate cât și pentru categoria de cititori care nu știu foarte multe lucruri despre subiectele care sunt pentru a fi discutate. Aici îți poți dezvolta gândirea analitică, care reprezintă un real atu și care nu contează dacă o folosești pe plan personal sau profesional. Pentru că, atunci când citim, ne punem întrebări și analizăm detalii legate de subiect, descifrăm enigme, criticăm acțiunile personajelor etc.

Un moment potrivit pentru promovarea cărții și a lecturii este *Ziua Internațională a Cititului Împreună* pe care, noi, bibliotecarii, l-am folosit la maximum. Activitățile desfășurate, în special cu cititorii mai mici, sunt organizate pentru a le altoi din fragedă copilărie dragostea de lectură și au fost multiple. Zeci de povești terapeutice, didactice, din care copiii au multe de învățat, au fost citite și povestite împreună cu ei. Grădinițele de copii și școlile din preajma bibliotecii au fost invadate de o mulțime de doritori de a se bucura de importanța și farmecul lecturii și a cititului cu voce tare. Cât de puternică este această bucurie când este împărtășită tuturor.

În acest context, clipele de neuitat, petrecute cu cei mici, și realizarea intențiilor și visurilor celor maturi de a le oferi copilașilor dragostea față de lectură, citind împreună povești, care îi fac fericiți, au contribuit esențial și la creșterea imaginii bibliotecarului. Atunci când simți privirile curioase și intrigante ale copiilor ațintite asupra ta percepi cum plăcerea și magia lecturii te invadează și te stimulează să-i conduci în lumea poveștilor în care ei se văd prinți și prințese sau alți eroi preferați. Obiectivul principal al acestor acte de intervenție benefică este promovarea cunoașterii prin poveste și cuvânt rostit cu rost. Poveștile din cartea lui Mircea și Jana Grecu *În ospeție la ursulețul Marmi* au fost cele mai dorite povești. Asta se produce, probabil, din multitudinea de efecte ale unor elemente prezente în conținuturi, care au un caracter educativ și terapeutic și care lasă amprentă prin abundența lor semnificativă, cu multe lecții de viață, care îi ajută pe copii să scape de frică, să-și ție în frâu poftele exagerate, dependența de calculator, de lucrurile periculoase, produse fiind sau care vin adesea din neglijență, neascultare de părinți etc. În plus, ele îi ajută să realizeze galeria enormă de lucruri frumoase care sunt în viața lor, în preajma lor și care îi pot face fericiți cu adevărat.

Un adevărat succes are promovarea lecturii prin intermediul spectacolelor montate pe baza poveștilor. Proiectul *Să re-auzim povestea*, lansat de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în parteneriat cu actorii Teatrului Municipal „Guguță”, a fost de bun augur și a dat un start bun activităților de acest gen. Continuarea montării poveștilor în spectacole cu păpuși sunt extraordinare, în primul rând, pentru că păpușile sunt confecționate de mânuțele copiilor chiar în incinta bibliotecii, în cadrul serviciului „Căsuța cu povești”.

Cultura lecturii, gustul pentru citit se formează în timp și rămâne pentru toată viața, ajutându-ne să urcăm cu o treaptă mai sus spre succes.